

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 15. avgusta 1965

Leto XXI. - Št. 193 (6171)

«Tokrat ne razumem»

Ameriška javnost in vojna v Vietnamu

Govor ameriškega predsednika, 50.000 vojakov, ki so potli v Vietnam, in poudarjena pripravljenost, da bodo «ugodili vsem zahtevam ameriških vojaških poveljnikov» v Vietnamu, s pošiljanjem novih čet, opreme in oborožitve, vse to je sprožilo različno reagiranje v ZDA. Mnogi so si oddahnil, ker ni bilo pričakovane vpoklica rezervistov in še večjega vojaškega angažiranja (v Washingtonu so na primer krožili glasovi med 7-dnevnim tajnim posvetovanjem v Beli hiši, da bodo verjetno nekaj sto tisoč rezervistov vpoklicani in obenem objavili stanje pripravljenosti itd.), vendar je javnost obenem tudi močno zaskrbljena zaradi izjave, da gre «za pravo vojno».

Prve ankete, ki so jih izvedli komaj nekaj ur po Johnsonovem govoru, so pokazale, da je podpora vladni politiki v Vietnamu padla od tako poudarjenih 60% na manj kot 47%. Institut, ki je izvedel to anketo v 48 ameriških državah, je poudaril, da se nikoli v zadnjem času ni bilo toliko razporedjenih glasov, uvrščenih v kategorijo «ne vem» — približno 44% — medtem ko je ostanek anketiranih večinoma poudaril, da se ne strinja z vietnamsko politiko predsednika Johnsona. New York Times je prišel do ugotovitve, da večina podpira krepitev ameriške intervencije, vendar pa «resnacija prevladuje nad navdušenjem in zaskrbljenost nad zaupanjem».

Skope analize in odstotki seveda ne morejo nuditi res prave podobe razpoloženja ameriške javnosti nasproti vietnamski vojni, ki že več mesecev raste kot plaz in grozi s spopadom precej večjega obsega. To ni več «majhna umazana vojna», ki se dogaja nekje daleč v jugovzhodni Aziji in o kateri se kaj sliši samo, če pade kakšen ameriški vojak. To je velika vojaška operacija, prava vojna, v kateri sodeluje na stotine letal, vojnih ladij, tankov in najmodernejše vojne tehnike. Super bombniki z Guama uničujejo pragozd, napalm bombe požigajo vasi, gradijo in razširjajo ameriška oporišča ob obali, desetisoč vojakov vseh rodov vojske odhajajo, se borijo in padajo. Danes jih je 75.000, jutri jih bo 125.000, kaj bo čez mesec ali dva, pa ne more nihče reči, razen strategov v Pentagonu.

Američani ne živijo več v prevari, da vietnamska vojna ni vojna velikega obsega, da med velikim vikendom v ZDA izgubi življenje več ljudi kot do zdaj na ameriški strani na vse vietnamske kampanje. Ljudje se zavedajo dejstva, pa tudi sistematično so pripravljani na to, da so lahko žrtve že jutri precej večje. Kajti, ne govorijo več o mesecih, temveč o letih ostre, izčrpujoče vojne v pragozdu.

V prvih komentarjih v Washingtonu po sklepu o novi razširitvi ameriške intervencije je bilo slišati, da je predsednik odbral milejšo verzijo, tako imenovani «načrt številka 5» zaradi pritiska demokratičnih voditeljev in seratu, razpoloženja ameriškega javnega mnenja in reakcije po svetu. «Nikoli številka 4» je menda precej dr. stricnejši in predvideva «splošno vojno».

Nerazpoloženje in kongresu zaradi ameriške politike v Vietnamu ni nova stvar. Senatorji Morse, Gruning, Mac Govern, Church, Jurg in drugi se že več mesecev tako ali drugače izjavljajo proti tej intervenciji in za rešitev s pogajanjmi. Senatorja Morse in Gruning sta bila tarči napadov v ameriških listih zaradi svojih izjav. Morse je na primer dejal: «Kolonializem v Aziji je mrtev, čakajo samo na njegov pogreb». To se nanaša tudi na novi tip kolonializma, ki so ga ZDA izbrale za Južni Vietnam. «Nikoli nisem bil za vdanje, pa tudi zdaj ne predlagam bele zastave», je nekoč izjavil senator Mac Govern. «Vendar

pa ne verujem, da je mogoče katerikoli problem na svetu rešiti z veliko vojno ali pa z mahanjem z ameriško zastavo v senatu».

Senator Church je večkrat zagovarjal mnenje, da morajo ameriške vojaške akcije spremljati diplomatski koraki, da bi dosegli zadovoljno politično rešitev v jugovzhodni Aziji.

Predsednik zunanjepolitičnega odbora senata Fulbright se je svoj čas zavzel za prenehanje bombardiranja v Severnem Vietnamu, kasneje pa tudi za večje koncesije z obeh strani. Demokratični voditelj v senatu Mansfield je večkrat poudaril, da je potrebna politična, ne pa vojaška rešitev, zato je predlagal posredovanje in recepte predsednika de Gaulleja za rešitev vietnamske krize itd.

Toda najštevilnejša skupina senatorjev, to pa zelo vplivna, so tisti, ki se javno ne izjavljajo, vendar pa intimno (kot je ugotovil neki pomemben časopis) menijo, da je vietnamska vojna zgrešena stvar. Razlog za njihov molk je list našel predvsem v njihovi bojazni, da jim ne bi obesili etikete protiamerikanizma. Senator Robert Kennedy, brat umorjenega predsednika, ki ga zadnji čas ameriški tisk vedno bolj omenja kot ugledno osebnost med liberalci v kongresu, je opozoril rase s svojimi izjavami, da je potrebna politična rešitev v Vietnamu.

Najbolj ogorčeni protesti, vsebinsko najboljše kritike in najkonstruktivnejši predlogi že več mesecev odmevajo z javnih tribun na številnih ameriških univerzah in visokih šolah. Na simpozijih, kjer razpravljajo o vladni politiki v Vietnamu, sodeluje na deset-tisoče ljudi.

Sredi maja je bil tak simpozij v Washingtonu, sodelovalo pa je 3.000 ljudi. Televizija ga je prenašala v 35 državah. Na kalifornijski univerzi v Berkeleyju je 10.000 študentov pozdravilo govornike, ki so nastopili proti vietnamski vojni in navajali razne argumente za pogajanja, ki so v interesu ZDA.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Sinoči se je začel na Opčinah tradicionalni VII. Kmečki tabor z uradno otvoritvijo, o kateri poročamo na drugi strani našega dnevnika. Na taboru je razstava kmetijskih strojev in razne kmetijske opreme, razstava in prodaja domačih vin, v večernih urah pa zabava ob zvokih ansambla «Štirje lordi» pod vodstvom prof. Ambrozeta. Poskrbljeno je tudi za dober prigrizek. Tabor bo trajal danes ves dan in se bo končal jutri zvečer. — Na sliki: prizor z lanskega VI. kmečkega tabora na Opčinah

PRVIČ PO LETU 1959, KO JE LUNO SLIKAL «LUNIK-3» Z RAZDALJE 64.000 KM

Sovjetska vesoljska postaja «Zond - 3» posnela skrito plat Lune z razdalje 11.600 km

Postajo so izstrelili 18. julija - Snemanje je trajalo eno uro in 8 minut - Posnetki kažejo del Lune, ki doslej še ni bil fotografiran

MOSKVA, 14. — Sovjetska agencija TASS poroča, da je njihova vesoljska postaja «Zond-3» posnela novo vrsto fotografij tistega dela Lune, ki ga z Zemlje ne moremo videti. Poročilo sovjetske agencije dodaja, da se fotografije Lune nanašajo na tiste dele Lune, ki jih sovjetski umetni satelit «Lunik-3» v oktobru 1959 ni posnel. Avtomatična vesoljska postaja «Zond-3» je bila izstreljena proti Luni 18. julija z namenom, da bi začela snemati fotografije Lune 20. julija in sicer začela iz razdalje 11.600 km.

«Zond 3» je snemala slike Lune eno uro in 8 minut in jih nato oddajala na Zemljo 29. julija, ko je bila dva milijona in 200.000 km od Zemlje. Doslej je vesoljska postaja «Zond 3» posredovala na Zemljo 36 fotografij.

Sovjetsko poročilo nadaljuje, da se bo oddajanje fotografij na Zemljo nadaljevalo vse do tedaj, ko bo «Zond 3» dosegla svojo največjo razdaljo od Zemlje. Davi ob 8. uri po srednjeevropskem času je bila «Zond 3» oddaljena od Zemlje 5 milijonov 340.000 km in nadaljuje svojo pot v heliocentrični krožnici, to se pravi, da nadaljuje po krožni poti, katere središče bo Sonce.

Fotografski posnetki, ki jih je «Zond 3» doslej posredovala na Zemljo, so, kot nadaljuje poročilo agencije TASS, «dovolj dobri, da pokažejo številne podrobnosti Lуне površine, ki so za znanost velikega pomena». Fotografije bodo, pravi agencija TASS, ob-

javljene. Ko je «Zond 3» začela snemati fotografije, je bil pretežni del tistega dela LUNE površine, ki je bil v dometu vesoljske postaje osvetljen. Ko pa se je snemanje končalo, je bila skoraj polovica LUNE površine še v senci.

Prvi fotografski posnetki so obsegali precejšen del tiste površine Lune, ki je viden z Zemlje. Poznejše fotografije pa prikazujejo Lunino površino, osvetljeno od strani, z vsemi vzpetinami, katerih sence se ostro odražajo. Vsi fotografski posnetki, ki so sestavljeni iz 1100 črt zavzemajo obseg kakih 5 milijonov kv. km LUNE površine.

Sovjetska agencija nadalje sporoča, da je bila imenovana posebna komisija, katere naloga je, proučiti fotografije in poimenoovati žrela in druge vzpetine LUNE površine, ki jih bodo na teh fotografijah identificirali. Kakor dodaja uradno poročilo, ta del Lune ni bil še nikoli fotografiran. Edine fotografije Lune, ki se z Zemlje ne more videti, so bile fotografije, ki jih je posnel «Lunik 3», ki so ga sovjetski tehniki izstrelili proti Luni 4. oktobra 1959 in ki je fotografiral Luno z razdalje 64.000

km. Fotografski posnetki, ki jih je posnela vesoljska ladja «Zond 3» pa se nanašajo na drugo področje tistega dela Lune, ki je vedno skrito. Ko so 18. julija sovjetski tehniki poslali na krožno pot sedanjo vesoljsko postajo, je bilo sporočeno, da je izstrelitev uspešna, ni pa bilo hkrati rečeno, kakšen namen ta poskus ima. Naslednjega dne pa so Sovjeti uradno sporočili, da vesoljska postaja «Zond 3» redno nadaljuje svojo pot okoli Sonca. Ob tej priložnosti je bilo tudi rečeno, da je namen tega poskusa «nadaljevati naprave sonde v pogorju daljšega vesoljskega poleta in voditi znanstvena preučevanja v medplanetarnem prostoru».

Danes pa je sovjetska agencija TASS objavila gornje poročilo, ki pojasnjuje namen tega sovjetskega vesoljskega poskusa. Kar zadeva ameriške vesoljske ladje in satelite so ti prav tako dvakrat posneli površino Lune, vendar pa obkraj tisti del Lune, ki je z Zemlje viden.

Fotografije, ki jih je posnela vesoljska postaja «Zond 3» bodo manj jasne kot tiste, ki so jih med julijem 1964 in marcem 1965 posnela ameriške sonde vrste «Ranger» in sicer «Ranger 7, 8, 9». Kljub temu pa bodo imele te slike veliko veljavo, ker odkrivajo tisti del LUNE površine, ki še ni bil posnet. Z njihovo pomočjo bodo znanstveniki mo-

gli napraviti zemljevid širšega področja Lune, kar bo z znanstvenega vidika velikega teoretičnega in praktičnega pomena.

S tem poskusom skuša Sovjetska zveza izpolniti svojo tehniko usmerjanja na veliko daljavo, pa tudi za oddajanje na velikih razdaljah, čemur je doslej posvetila razmeroma manj pozornosti kot ZDA. Poleg tega je bil, po bolj šibkih uspehih z «Lunikom 5» in «Lunikom 6», podvig z vesoljsko postajo «Zond 3» zavrt v nekakšno tajnost, da bi mogli bolj mirno sporočiti o svojem uspehu. Vesoljske postaje vrste «Zond» so velike in zapletene. Napravljene so za razdalje, ki segajo bolj daleč od Lune. Prejšnji dve vesoljski postaji te vrste so Sovjeti usmerili proti Veneri in Marsu, pri tem pa niso imeli posebnega uspeha.

Ni izključeno, da izstrelitev vesoljske postaje «Zond 3» ni imela namena le fotografirati skrito površino Lune in izpolniti tehniške oddaje na velike razdalje, pač pa da predstavlja to tudi uvod v poskuse proti mnogo bolj oddaljenim ciljem.

Sovjetska zveza vrši sedanjo vrsto vesoljskih poskusov, ki niso posebno spektakularni. Poleg uspeha s sedanjo vesoljsko postajo «Zond 3» je treba omeniti še izstrelitev «Kozmosa 78», ki pripada vrsti «znanstvenih» satelitov, katerih naloga ni bila nikoli

Globoke so korenine...

Sv. Trojica, Dalmacija, Mussolini in Hreščak

Mnogi naši mladi čitatelji se čudijo, kako je mogoče, da je po toliko letih mirnega vzdušja v naših krajih na stolpcih starega «Piccola» s tako strupenostjo privrela na dan tolikšna poplava protislovenskega sovraštva. No, ko so v našem dnevniku prebrali, kaj vse je pisal isti list pred dvaindvajsetimi leti, je vsakomur jasno, da gre za dnevnik, ki je — kot je

neki njegov čitatelj napisal — «giornale di sempre». Pa kljub temu si marsikdo še vedno ni na čistem, od kod vendar ti sto zmerjanje brez primere tu di takrat in še prej. Odgovor na to vprašanje nam daje «molitev», ki je bila objavljena v nekem pismu v istem listu v preteklih dneh. Pismo z «molitvijo» se tiče Dalmacije in se glasi:

Il signor Sinesio Pouchiè, delegato del Centro Culturale «Francesco Patrizio» alla Lega Nazionale di Trieste, ci scrive: «A Trieste la sera del 22 luglio 1965, mentre il Consiglio comunale dimenticava la sua italica missione, un'altra volta si levava nel cielo dell'Adriatico l'invocazione del 1848: «Nel nome del Padre, dei Figliolo, dello Spirito Santo noi popolo Dalmata, in virtù dei diritti nostri antichissimi e per la nostra piena e unanime volontà, il più antico di tutti i diritti e di tutte le leggi, alle generazioni presenti e alle ultime a venire protestiamo, dinanzi agli altari e dinanzi ai nostri figlioli, sulle fonti del nostro battesimo e sui poveri sepolcri dei nostri antenati, protestiamo dai nostri lidi e dai nostri monti e dalle isole nostre, al cospetto di tutti i popoli della terra e al cospetto santo di Dio: non vogliamo essere croati». La sezione di Fiume presso la Lega Nazionale, a firma del suo presidente Luigi Cobelli, aggiunge una dichiarazione: «Commosa si associa».

Verjetno je rajnik Mussolini, ko je prebral slavno zgodovino Beneške republike, našel neke tudi to «molitev» in posledica je bila njegova genialna ugotovitev, ki jo je objavil «Il Piccolo» 31. marca 1943 in ki se glasi:

«Gli italiani di Dalmazia sono i più puri, i più santi degli italiani...»

Ti Italciani iz Dalmacije še vedno izdajajo svojo revijo, v kateri trdijo, da bi morala zaradi vsega tega biti italijanska.

Tako se je torej izkazalo, da imajo ne samo nekdanji in poraženi fašizem, temveč tudi nje-

govi ostanki v sedanji gonji — kot vidimo — globoko korenine. In naravnost čudovito je, kako se je v njej pomešala sv. Trojica z Dalmacijo, Mussolini-jem in Hreščakom.

Nadse zanimivo pa je, da je nadškofovo tedensko glasilo v zvezi s to gonjo 23. julija letos zapisalo — potem ko je ugotovilo, da je naš dnevnik «giornale che ha due odi: la Religione e l'Italia» — tudi sledeče besede:

«In quest'ora incerta e piena preghiamo Dio di difendere la nostra città».

VEDNO HUŠI RASNI NEREDI V LOS ANGELESU

14 oseb ubitih: 9 črncev in 5 belcev Vzrok upora - rasna diskriminacija črncev

335.000 črncev živi v Los Angelesu v črnem getu Watts - v siromaštvu in delni brezposelnosti - Podobni neredi so izbruhnili v Chicagu in Springfieldu med demonstracijami proti diskriminaciji in brutalnosti policije - Zaupno poročilo ministrstva za delo je že pred pol leta napovedalo nered

LOS ANGELES, 14. — Prejšnjo noč so neredi v črnem predelu mesta v katerem živijo črnci ob nekakem getu, ki se imenuje Watts dosegli vrh. Do 17. ure (po srednjeevropskem času) je znanalo število v neredih ubitih 14 črncev in 5 belcev in več sto ranjenih civilistov ter 500 policajev. Zjutraj je namreč nacionalna garda z oddelki, ki štejejo okrog tri tisoč mož, vdrla v črnski predel z bajonetami na puškah in je začela napadati uporne črnce, za katere trdijo, da jih je okrog 4000, pretežno mladih ljudi. V črnem predelu je bilo zaposlenih tudi okrog tisoč gasilcev, ki so gasili požare hiše. Zdi se, da so bodo neredi, ki so se začeli pred tremi dnevi, nadaljevali. Namestnik guvernerja je ukazal, naj v primeru potrebe nastopi vseh deset tisoč vojakov, ki sestavljajo 40. divizijo nacionalne garde. Poleg omenjenih tisoč vojakov pa nastopa proti črnem tudi policija.

Okrog 20. ure so sporočili, da znajo število ubitih oseb najmanj 17. Po prvih izračunih pa znaša škoda zaradi neredov okrog sto milijonov dolarjev. Policija je aretirala in izročila sodišču okrog 600 oseb, med katerimi je največ mladinov. Požarov je okrog 30, toda policija obvlada položaj. Poročajo o številnih primerih, ko so črnci preprečevali napade na belce s strani demonstrantov. Trdi se, da je stanje še vedno napeto.

Predsednik Johnson, ki ga o neredih nenehno obveščajo, je izjavil,

«Tokrat ne razumem»

(Nadaljevanje s 1. strani)

Imena profesorjev čiškaške uriverze Morgenthausa in številnih drugih, ki menijo, da je ta vojna nevarna pustolovščina, navdana s strani Pentagona za uničenje jedrskih naprav na Kitajskem, so postala zrana po vseh ZDA.

Čeprav so tudi »drugo strano«, zastopnike vladne politike v Vietnamu, pogosto skrbno poslušali, so si svojevrstni simpoziji pokazali očitno nezadovoljstvo akademskih skupnosti do vojaških operacij na azijskih tleh.

Nekaj tisoč profesorjev z najuglednejših ameriških univerz, predstavnikov javnih in zasebnih ustanov, duhovnikov in raznih ver, so poslali odprta pisma predsedniku Johnsonu, v katerih že več mesecev zahtevajo pogajanja v Vietnamu.

Marca je samo en dan približno 20.000 študentov iz raznih ameriških držav razmišljal v način protestiranja pred Belom hišo in zahtevalo ustavitve vojne. Priključilo se jim je tudi veliko žensk, duhovnikov in moških, ki so protestirali z geslom »Vojno reševini, ne pa volno v Vietnamu...»

Junija je 150 duhovnikov, predstavnikov treh glavnih ameriških veroizpovedi, protestiralo v Pertagonu, njihove delegacije pa so zahtevale od McNamare, naj se pogaja v Vietnamu, ker bombardiranje oddaljene ZDA od konferenčne mize...

Nedavno je tudi črnski voditelj in Nobelov nagrajenec za mir dr. Martin Luther King izjavil, da bodo črnski demonstranti v svoje zahteve za enake državljanske pravice vključili tudi zahtevo za pogajanja v Vietnamu in za to, da bi Vietkonc povabil na konferenco miho. «Ti akcije — boj za državljanske pravice in za ustavitve vojne v Vietnamu — dopolnjujeta druga drugo,» je izjavil King.

V ameriških časopisih vzbuja povzročnost tudi članek z naslovom komentatorja Lippmanna, ki svetuje druge rešitve za Vietnam, ki ne bi bila »ameriška vojna« na azijskih tleh. Lippmann meni, da je zmaga osvojiteljnih sil neizogibna, poraz Saigonu očiten, posledice vietnamske vojne pa nedogledne, zato se zavzema za pogajanja, v katerih bi bili ohranjeni interesi ZDA.

Ameriško javno mnenje je očitno zaskrbljeno zaradi usmeritve in politike washingtonske administracije. Najnovejši govor predsednika Johnsona, krepitve ameriške intervencije in nejasne perspektive so povzročili da ta zaskrbljenost še naraste.

«Dragi gospod predsednik, na skromen način vam pišem o krizi v Vietnamu... Imam sina, ki je zdaj v Vietnamu. Moj mož je bil v drugi svetovni vojni. Tedaj je bila naša država v vojni, tokrat pa se dogaja nekaj, česar ne razumem. Zakaj...»

Tu vprašanje, ki ga je neka ženska s Srednjega zahoda v pismu postavila predsedniku Johnsonu, ni dobilo odgovora. Takšno vprašanje pa postavlja vedno več Američanov.

da poziva vse tiste, ki zavzemajo odgovorne funkcije, naj vzpostavijo med seboj povezave. «Pravice se ne uresničajo z nasiljem in enakopravnost, pomeni tudi enakopravnost v odgovornosti; nihče ne sme ogražati življenja in imetja drugih — vsi morajo spoštovati zakon in red.»

Guvernerja Kalifornije so nujno poklicali iz Rima, naj se vrne v domovino. V Rimu je na letališču izjavil, da ene more razumeti vzroka, zakaj so se črnci uprli, ker da je »Kalifornija država, v kateri ne izjavlja rasne diskriminacije«. Priznal pa je, da številni črnci še niso dobili dela ter gre po njegovem mnenju predvsem za vprašanje brezposelnosti.

Toda tiskovne agencije poročajo, »razumna poročila« ameriškega ministrstva za delo, ki je bilo pred šestimi meseci poslano vsem vladnim funkcionarjem, o gibanju, ki vlada med črnci v vseh velikih ameriških mestih. Poročilo namreč neizogibno družinsko življenje milijonov črncev, ki lahko povzročijo nove »rasne krize« v glavnih mestih. Pri tem navaja, da znaša med črnci odstotek ločenosti 25 v primerjavi s 7,9 pri belcih, številne nezakonite otroke pa je 23,6 v primerjavi s 3,07 pri belcih. Največjem ko je prirodnih prirastek črncev 40 odst. večji od prirastka pri belcih.

V Los Angelesu, ki šteje 2.479.000 prebivalcev, živi v omejenem predelu Watts skoraj 335.000 ali 12 odst. črncev. Njihova življenjska raven je mnogo nižja od ravnih belcev, čeprav je morda višja od povprečne ravnih črncev v ostalih mestih ZDA. Črnski »geto« v Wattsu pa je realnost in črnci so se navadili diskriminacije, čeprav je ni na papirju, ampak edo faktor, predvsem glede stanovanj, škol, cerkev, javnih parkov itd. Trenje med črnci in belci se je v Los Angelesu povečalo s povečanjem njihovega »geta« na druga področja mesta.

Tudi iz Chicaga poročajo, da je prišlo do raskstinskih neredov že drugo noč prav tako v črnem predelu mesta, kjer je bila prejšnjo sredo ubita 20-letna črnska gasilka, ki je bila med demonstracijami v zvezi z napadi na vojaške operacije na azijskih tleh.

Okolišnih neredih poročajo tudi iz mesta Springfield v državi Massachusetts, kjer je tudi prišlo do požiganja, potem ko je policija aretirala 23 manifestantov za državljanske pravice in proti brutalnosti policije.

O podobnih neredih poročajo tudi iz mesta Springfield v državi Massachusetts, kjer je tudi prišlo do požiganja, potem ko je policija aretirala 23 manifestantov za državljanske pravice in proti brutalnosti policije.

SPOPADI V KASHMIRJU
Pakistanci kršijo premirje z Indijo

NOVI DELHI, 14. — Indijski ministri Nanda je danes izjavil, da je osem pakistanskih bataljonov prekršilo črto premirja v Kashmiru in se nahajajo še sedaj na ozemlju Indije. Vsak bataljon šteje 400 mož, od katerih je sto pomožnih. Pred tem pa je predstavnik indijske vlade povedal, da je prišlo zaradi prekoračenja Pakistancov čez črto premirja do spopada in Pakistanci so imeli 15 mrtvih.

V Novem Delhiju zatrjujejo, da so imeli doslej Pakistanci pri podobnih kršitvah 139 mrtvih. Sicer pa vlada v Srinagarju in v dolini Kashmiru mir. Le na odseku Poné so Pakistanci napadli indijske čete. Do manjših spopadov je prišlo tudi vzdolž ostale črte premirja.

TEHERAN, 14. — Deset vojakov je izgubilo življenje, ker se je njihov tovorni avto prevrnil in zgorel med prevozom zdravstvenih potrebščin na tisto področje Irana, na katerem je razsajala kolera.

Mučenje pripornikov v Južni Afriki

CAPETOWN, 14. — Dva opozicijska časopisa v Johannesburgu sta objavila vesti o nečloveškem mučenju v južni Afriki.

VČERAJ V JUŽNEM VIETNAMU

Izkrcalo se je 6400 marinesov

Mocno bombardiranje Severnega Vietnama in polajev osvobodilne vojske v Južnem Vietnamu

SAJGON, 14. — Danes so ameriška letala opravila 64 poletov nad Severnim Vietnamom in bombardevala mostove, vojašnice ter razna skladišča. Od 7. februarja, odkar so se začela bombardiranja, so Američani izgubili nad Severnim Vietnamom 86 letal in 59 ameriških in vietnamskih letalcev. Dve letali sta bili sestreljeni z izstrelki zemeljskega ognja v južnem Vietnamu in v zadnjih štirinajstih urah opravila 292 poletov. V Sajgonu so številni zdravilni domovi in tuji — prejšli ukaz, da so mobilizirani v primerih kriznih napadov. V parkih in vrtovih so začeli kopati zaklonišča.

Danes so se začeli izkrcavati v pristanišču Chuai, 500 km od Sajgona, novi »marines«. Ameriški predstavniki ni hotel povedati njihovega števila, kljub temu pa se predpostavljajo, da jih je 6400.

Iz Hanoja poročajo, da je Partizanska fronta Severnega Vietnama objavila poziv, naj se južnovietnamski državljani, ki bivajo v Severnem Vietnamu, takoj organizirajo in naj bodo pripravljeni izvršiti ukaze, ki jih bodo prejeli.

LONDON, 14. — V Blackburnu v pokrajini Lancashire so ugotovili devet primerov poliomielitisa. Vseh primerov je doslej 19 — v dveh dneh. Zdravniki raziskujejo še druge sumljive primere.

CELOVEČ, 14. — Včeraj sta celovški mestni svetjem obiskala predsednik skupščine LR Slovenije Ivan Maček in predsednik izvršnega sveta Janko Smole. V njemu in je sprejel in pozdravil koronistični glasbeni ansambl, ki sta člani delne vlade.

ravnanju s priporniki v južnoafriških zaporih. Nato je kardinal Owen McCann, nadškof v Capetownu, sinoči zahteval, naj se vrne sodna preiskava. Toda pravosodni ministri Južnoafriške unije se je zahtevi uprli, čeprav zahteva preiskavo tudi del javnega menja. Prvi je zahteval preiskavo že pred dnevi anglikanski nadškof v Capetownu.

Zasebni sestanek Kardelj-Klaus

DUNAJ, 14. (Ansa) — Graški neodvisni dnevnik »Kleine Zeitung« poroča, da se je avstrijski kancler Josef Klaus 10. in 11. t.m. zasebno sestel v Sloveniji s predstavniki zvezne skupščine SFRJ Edvardom Kardeljem. Klaus se je v Beogradu tudi na najvišjo jugoslovansko goro Triglav. Kardelj in

Klaus sta se sestala v letovišču na Gorenjskem, kjer se Kardelj nahajala na poletnem oddihu, kamor je avstrijskega kanclerja povabil na kosilo. Kosila so se udeležili tudi Jovan Veselov, tajnik CK ZK Srbije, Milentije Popović, generalni tajnik SZDL Jugoslavije ter tajnik CK ZK Slovenije Miha Marinko.

Dušan Kveder poslanik SFRJ v Londonu

BEOGRAD, 14. — Z ukazom predsednika republike je bil imenovan za novega jugoslovanskega veleposlanika v Londonu Dušan Kveder, pomočnik državnega tajnika za zunanje zadeve. Dušan Kveder je bil pred tem veleposlanik v Etiopiji, nato v Zahodni Nemčiji ter Indiji.

PAPANDREUJEVA POSLANICA LJUDSTVU

»Kralj naj kraljuje, toda ljudstvo naj vlada«

Papandreu obtožuje kralja, da skuša razcepiti njegovo stranko

V prihodnjih dneh bo priredil v vsej Grčiji vrsto zborovanj

ATENE, 14. — Na 30. dan grške krize se še vedno ne more reči kdaj se bo končala, pa čeprav nekateri trdijo, da se bo do razmere razjasnilo že v prihodnjih 24 urah s sestavo vlade, ki bi jo vodil nekdo iz Papandrejeve Zveze centra. Po včerajšnjem sestanku Stefanopoula, Chromokosa in Papandrejevega poslanca, ki sledijo, naj bi politični smeri, so začeli krojiti glasovi, da bodo danes ali včeraj v ponedeljek tri trije predložili parlamentu izjavo, v kateri bodo najavili ustanovitve svoje parlamentarne skupine, neodvisne od Papandreje.

Po pisanju listov, ki so Papandreju nasproti, bo to izjavo podpisalo najmanj 30 poslancev. Po tem koraku bi mogel biti mandat za sestavo nove vlade poverjen Stefanopoulu ali Chromokosu, ki bi imela podporo ne samo te odpadniške skupine, pač pa tudi članov Novosove vlade ter parlamentarnih skupin radikalne stranke »demokratski progresivisti«.

Zadnjih urah je Papandreu našel na ljudstvu pomoč, v kateri poudarja med drugim protizakonno sredstva za rušenje velike demokratske stranke — Zveze centra. Nadalje Papandreu zatrjuje, da se v nekaterih krogih trudijo, da bi ves ta problem spremenili v njegov osebni problem, iz česar bi sledilo, da je treba Papandreja odstraniti za vsako ceno. »V resnici — nadaljuje Papandreu — pa ne gre za odstranitev mene, pač pa za poskus razcepitve stranke Zveze centra. Nadalje — pravi Papandreu — se trudijo, prikazati mojo stranko kot politično skupino, ki da je postavlja vprašanje režima. Papandreu dobesedno nadaljuje: »Zadeva je povsem drugačna. Gre za normalno poslovanje ekonomske demokracije v smislu da mora kralj kraljevati, ljudstvo pa vladata.«

Obstaja pa po mnenju Papandreje še drugi poskus, pripisovati njegovi stranki, da namerava s fiktivno ljudsko fronto skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljudski fronti, sem kralju izrazil svojo zaskrbljenost, da se bo nikoli sestavil ljudski front, ki bi mogla privedi do stika množic na bazi. Da bi preprečili to nevarnost, sem predlagal volitve, med katerimi bi moji stranki in fiktivni ljudski front skupno s komunisti Papandreu pravi, da ne bo nikoli sestavil ljudske fronte, ker da se sredina razpolaga z zadostnimi silami, ki ne potrebujejo pomoči od nikogar. Papandreu nadaljuje: »Prav zato, ker sem osebno proti ljud

Pierre Boule

MESTO V CVETJU

Znameniti gost, ki ga je spremljalo častno spremstvo japonskih generalov in znanstvenikov cesarske akademije, je stopal s prožnim korakom po stezi, ki je vodila čez položno pobočje proti mestu. Zrak je bil topel. Cvetode česnje so praznovali zgodnjim, predčasno pomlad. V daljavi je plaval nad lesketajočim se morjem južni solj.

Albert Einstein je vztrajal na tem, da so izlet, na katerem naj bi si ogledali slovito budistično svetišče, opravili pes. Na povratku je po dolgih napornih dneh užival čisti, krepilni zrak. Edino zato, ker ni hotel žaliti občutljivosti svojih gostiteljev, je prebil množico uradnih sprejemov in banketov. Einstein je bil namreč preprost človek. Ljubil je spokojna razmišljanja v prosti naravi in še bolj bi užival jutranji sprehod, ko bi bilo spremstvo maloštevilnejše in ko ne bi Japonci svoje preudarne vljudnosti toliko pretirali, da so hoteli dostojno slaviti njegovo odkritje, spremeni celo videz pokrajine.

Njegov genij zavrača spodbudno priznanje in zaničuje eksperimentalno potrditev. Nam Japoncem je popolnoma nerazumljivo, kako more biti kdo tako docela brezbržen do splošne sodbe. In medtem ko so si njegovi učenci čedalje boljše prilagodili pripravi prizadevali proučiti nebo in zemljo, da bi resnica še svetleje zasijala in prepričala tudi one, ki ga še niso hoteli pripoznati, se on še dandanes zapira v delovno sobo s svinčnikom in kosom papirja. Zgolj s čisto teorijo skuša odkriti nove, še višje neje skrivnosti.

«Velik umetnik, mojster,» je rekel zamišljeno učenec. Spreved je prispel do konca steze, ki se je tu strnila s cesto. Mesto je bilo še kilometra daleč in vzdolž ceste je stala velika množica. Sloves velikega tujea gosta se je raznesel med vsemi sloji prebivalstva. S svojo preprosto, dobroto in človečnostjo si je pridobil strastno naklonjenost preprostega človeka, tako kakor je s svojo modrostjo zbudil občudovanje

Einstein odmahnil s roko in vabilo zavrnil. Župan je vztrajal in menil, da je gost njegovo pomanjkljivo angleščino bržkone napak razumel. Učenjak je zmaljal z glavo. Pristopil je profesor Yoshi. Župan je pokazal na rikšo in mu v japonščini nekaj dejal.

«Povejte mu,» ga je pretrgal Einstein, «da sem popolnoma razumel njegovo vabilo. Zahvaljujem se mu za ljubeznivost; nikakor je pa ne morem sprejeti. Za nič na svetu ne bi mogel sesti v rikšo.» Bil je razburjen, da celo razdražen. Yoshi ga je radovedno gledal in se potem priklonil. «Ugodili bomo vaši želji, ekselencia. Veljaki tega mesta so vam prav tako na uslugo kakor jaz sam. Oprostite jim; vidim, da so vas hudo užalili, ker ne poznajo zahodnjaskih navad. To vozilo je resnično preskrbnost za največje vseh učenjakov.»

«To ne,» je odvrnil Einstein, ki se je med tem nekoliko pomiril. «Nasprotno, vozilo je za moj okus celo prerazkošno. Vzrok moje zavrnitve leži drugje: osebnost človeka instinktivno in tako globoko spoštujem, da nikoli ne bi mogel privoliti v to, da bi me vozil vprežen kuli. Človeško bitje mi je sveto, s takim pravilom pa ga ponižujejo na stopnjo vprežne živali. Res nisem mogel premagati svoje nevolje.»

Profesor Yoshi je za hip molče obstal, potem pa se je spoštljivo priklonil. «Ekselencia, vsaka vaših besed me je prepričala o tem, da smo se v mnogem barbari. Osrnotili ste me. Prišegam vam, da nikdar več ne bom uporabljal tega nevednega vozila.»

Rikšo so poslali proč in spreved je že krenil dalje, ko je Yoshi razložil veljakiom pomisleke zahodnega učenjaka. Poklonili so se in se molče zamislili nad gostovo rahločutnostjo. Ljudstvu, ki je bilo priča dogodku, ni bilo potrebno razlagati. Nagonsko je doumelo smisel njegovega dejanja. Kakor umetni ogenj se je raznesel glas o tej novi potezi zlahtnega duha vzdolž dvojnega špalirja gledalcev in strastno šepetanje, ki je spremljalo njegovo pot, je čedalje bolj naraščalo.

Ko se je Einstein približal mestu, je zagledal slavnostni oder; pokrit je bil s preprogami in sijajno okrašen s cvetjem in vezinami, na katerih je bila prav tako upodobljena enačba $E = m \cdot c^2$. Naokrog so stali šolski otroci in odposlano belo oblečenih deklet je čakalo, da ga okiti z vencic cvetja. Pomislil je, da bodo slavje bržkone spremljali govorci, na katere bo moral odgovoriti. Zmeraj mu je bilo težavno govoriti v javnosti in zmeden se je začel ozirati okoli sebe.

Vendar ni mogel zadržati globoke ganjenosti, ko je med

dokazi spoštovanja, s katerim so ga zasipali gostitelji, začutil pristno ljubezen. Čakalo ga je še zadnje presenečenje. Nenadoma se je usul z neba bel cvetni dež in ves spreved so zasuli nežni cvetni listi, ki so jih stresali iz neslišno drsečih jadrlnih letal. Einstein je pomislil, da so morali za to predstavo opleniti neštete česnjeve sadovnjake in da je moral pri tej trgovini bržkone sodelovati vse prebivalstvo. Bil je ganjen do solz.

Čudoviti sneg je naletaval, dokler niso veljaki zasedli mest na slavnostnem oderu, in se potem nekaj trenutkov, ko so stoji poslušali evropske državne himne. Cvetje je z belo praprogo pokrilo tla. Nekaj lahkih cvetnih listov je še plavalo v zraku, ko se je Einstein nenadoma hudo prestrašil: nekaj bistvenega mu je manjkalo za skope zahvalne besede, ki jih je menil spregovoriti in ki jih je s težavo zbral v glavi. Sklonil se je naprej in v tihem dejal profesorju Yoshiju: «Oprostite mi, profesor. Ne bi hotel užaliti tih dobrih ljudi, ki so me tako čudovito sprejeli, toda spet sem pozabil ime

(Nadaljevanje na 5. strani)

VEKOSLAV ŠPANGER

BAZOVIŠKI SPOMENIK

Pričakovana knjiga

Ob izidu knjige, ki bo gotovo naletela na kar največje zanimanje, je njen avtor Vekoslav Španger povedal, da je v njem že od tistega tragičnega trenutka, ko se je poslovil od bazoviških janakov, živela misel, da bi objavil spis, ki bi osvetljeval njih junstvo. Zbranih je imel že dovolj zapiskov, toda mogoče je manjkalo prave volje, čeprav ni manjkalo ljudi, prijateljev in borec — kot Drago Žerjal, Anton Umkar, pokojni Zorko Jelčič in drugi — ki so ga spodbujali, naj zbrani material objavi. Končno je le nastala knjiga «Bazoviški spomenik», v kateri so opisana poglavita doživljanja v političnem delu v času, ko je nepopustljiva borba proti fašizmu dovela do znanega procesa in usmrtitve bazoviških janakov.

V knjigi bodo vsi Slovenci, ki so v teh krajih preživeli tisti strašen čas, videli nekoliko same sebe, kot v ogledalu, saj so bili več ali manj vsi kako soudeleženi pri tistih dogodkih.

Avtor pa je hotel še posebej poudariti veliko vlogo mladine v tistem času. Ne samo, da se je otrela hlapčevstva in vsakega čuta manjvrednosti, celo pomagala je italijanskemu narodu v njegovi antifašistični borbi. Povezala se je ne samo z antifašisti v Italiji, temveč tudi s tistimi v inozemstvu, zlasti v Jugoslaviji in Franciji. V dogovoru z Antifašistično fronto v Parizu je razpečevala antifašistični tisk ne samo v svojem območju temveč tudi po drugih pokrajinah Italije. Po svoji organizaciji «Borba» je pomagala tistim, ki so morali bežati v inozemstvo, da so se izognili fašističnim ječam.

Knjiga je na razpolago v Tržaški knjigarni.

ERICH MARIA REMARQUE ŠE ENKRAT V SLOVENSKEM PREVODU

«Čas življenja in čas smrti» je eno boljših del pisatelja

V lepem prevodu Rada Bordona je knjiga izšla pri mariborski založbi Obzorja

Nemški romanopisec Erich Maria Remarque je tudi širšemu krogu slovenskih bralcev dovolj znan, da ga ni treba posebej predstavljati. Posebno se, ker smo prav v zadnjem času dobili nekaj njegovih del tudi v slovenskem prevodu, del, ki so tega antinacističnega pisatelja, evropskega svetovljana, borca za humanizem in mir še bolj približala našim prijateljem dobrega in zanimivega branja. Remarque je napisal veliko romanov, od katerih seveda niso vsi umetniški, kajti Remarque je predvsem pisatelj širokih krogov bralcev, ki zna pisati in ki na račun zgodbe, zanimivosti

smrti eden tistih Remarqueovih romanov, ki jih je vsakomur treba toplo priporočiti slovenskim bralcem.

V romanu pripoveduje pisatelj o nemškem vojaku, ki dobi dopust in se z vzhodne fronte, iz pekla prvih bojnih vrst, vrne na dopust v Nemčijo. Že pot sama mu pove marsikaj, ko pa pride v svoje domače mesto, ki je bilo malo pred njegovim prihodom nekajkrat bombardirano, spozna, da tudi v Nemčiji ni več tiste mirne domačnosti, o kateri je sanjal na fronti. Njegova ulica je bombardirana in domače hiše ni več. Tudi o njegovih starih ni nobenega sledu. Ko v prvih dneh dopusta išče sled za starši, pa se seznanjajo s hčerko zdravnik, ki so ga odgnali v taborišče. Iz skupne usode, občutka preganjanosti, samote in težnje po toploti, se med njima razvije najprej prijateljstvo in nato še ljubezen. Toda trije tedni dopusta minijo, da trije tedni dopusta minijo, klub vsem težavam z bombardirane mesta, kljub nacistični strahotini in kljub letalskim napadom. Vojak mora nazaj na fronto, ki se je medtem pomaknila daleč nazaj. Zda ima seveda na

vojno in na življenje docela nove poglede, kajti spoznal je, vso nesmiselnost izgubljene vojne, vso nesmiselnost ubijanja, žrtvovanja za nacizem. Zato tudi ob enem ruskih napadov, ko padejo že vsi tovaršiji njegove čete, ubije esesovca in na svojo pest izpusti nekaj ruskih ljudi, ki so jih Nemci zaprli in jih pred umikom hoteli pobiti. Toda zaradi nesporazuma tudi sam pade pod njihovimi streli.

To je zunanji okvir dogajanja, v katerem pisatelj s vso izkušnostjo romanopisca svetovnega formata zanimivo pripoveduje o dogodkih na fronti in še bolj zanimivo o dogajanjih v bombardirane nemškem mestu. Pri tem je svoj tekst zgradil na nasprotju med surovostjo vojne in vsemi njenimi več ali manj nujnimi ekscesi ter hrepenenjem po miru, domu in sreči, ki ti v navadnem nemškem vojaku in ki najde v nekaj dneh dopusta utehe v kratki, a toliko bolj vroči, odresli ljubezni. Prav iz te, nasilno pretrgane ljubezni pa najde pot h globljemu človeškemu spoznanju, da je vojna nesmisel in da huj-

skanje k vojni rodi samo zlo, ki mora pokončiti tistega, ki to dela. Poleg obsodbe vojne in vojnih grozot, poleg obsodbe nacizma in pobijanja ljudi, se pisatelj zavzema za preproste, navadnega človeka in pravico do njegove osebnosti. Tako se torej poleg zanimive zgodbe, mojstrsko orisanih prizorov na fronti in v zombardirani Nemčiji, prepleta v Remarqueovem romanu vrsta idej, ki dajejo sicer zanimivemu pri-

povednemu tekstu pravo vrednost. Zato ne bo nikomur žal, ki bo knjigo prebral. Ne samo, da bo užival ob branju, tudi potem, ko bo knjigo odložil, bo notranje zadovoljen in morda tudi nekoliko oplenjen.

V slovensčini je Remarqueovo knjigo izdala založba Obzorja v zbirki Svet v knjigi. Lepo jo je prevedel Rado Bordona, opremo, ki ni posebej, pa je zasnoval Uroš Vajega.

Sl. Ru.

Pierre Boule

Most na reki Kvaju

Večkrat smo že ugotovili, da so po dobrih literarnih delih napravljeni slabi filmi, včasih pa lahko tudi ugotovljamo, da so sicer filmi odlični, literarna dela, po katerih so bili napravljeni, pa nas po takem filmu ne ogrejejo. Slednje velja tudi za «Most na reki Kvaju», tudi katerim naslovom ves svet pozna odlični film. Zda, sam Most na reki Kvaju, roman, ki ga je napisal francoski pisatelj Pierre Boule (rojen v Avignonu, elektroinženir, ki je odšel na gumijevke plantaze v Malajo, kjer je bil mobiliziran in nato od Japoncev ujet, pa jim je pobegnil in delal nato pri britanski tajni službi), dobili tudi v slovenskem jeziku. In marsikateri naš bralcev bo nad tem delom razočaran. Res da sicer roman obravnava zanimiv problem časti angleškega vojaka, res da opisuje pisatelj zanimive dogodke v Indokini, kjer so Japonci gradili železniško progo in uporabljali za to angleške ujetnike in da gre končno tudi za napeto diverzantsko akcijo, toda kot celota nas knjiga ne ogreje. Pozna se ji, da se je sicer zanimivega problema vojaške časti lotil človek, ki sicer ni pisatelj, ki pa je vendar na podlagi lastnih doživetij napisal delo, ki je zaradi problema samega in zaradi zanimivih dogodkov med drugo svetovno vojno, vendarle zanimivo. Prav zato pa je opozoriti, da bo širokemu okusu povprečnih bralcev delo seveda močno všeč.

Vsa ta sama po sebi zanimiva zgodba je pripovedovana nekak tugo, nesproščeno, morda vse preveč s poudarkom na zunanem

(Nadaljevanje na 5. strani)

Boljka Janez (Jugoslavija): Mali totem (S VI. mednarodne razstave v Ljubljani)

Masurovsky Gregory (Francija): Žalni cvet (S VI. mednarodne razstave v Ljubljani)

Odkar je Einstein prejšnji večer izrazil željo po tem izletu, so se stotine delavcev vso noč marljivo trudile, da bi do stojno okrasile pot velikega zahodnemu učenjaku. Sadovi te vme, pripraviti mu veselje, pa so ga rahlo užalostili: ob obeh straneh poti so napeli dolge papirnate plakate, ki so zastirali razgled; na vsakem so z velikimi črkami napisali njegovo enačbo $E = m \cdot c^2$. Stopal je na čelu povorke med županom in najstarejšimi veljaki. Nekoliko dalje mu je sledil Yoshi, z odklikovanji oveseni japonski učenjak, ki ga je spremljal učenec.

«Kako pomemben in kako preprost je ta mož!» je dejal učenec.

«Njegova preprostost je vir njegove veličine,» je dejal Yoshi in obstal.

«Kaj menite s tem, mojster?»

«Tudi drugi so sledili resnici. Neki francoski fizik se je za las približal odkritju. V Nemčiji so se nekatere bistre glave resnice dotaknile. Ko jo je on razodel, sem jaz nevedno vse to sem že vedel. Toda vsi mi smo se zapletali v preveč samote oblike. Sami pri sebi smo izrazili svoje spoznanje tako: «Vse se dogaja, kakor da bi...» Pa je prišel Einstein in čisto preprosto dejal: «Vse se dogaja tako, ker je tako.» Genij se vzdigne nad miselno shematično in edino on se zna tako jasno izraziti.»

Učenec se je priklonil. Nadaljevala sta pot. Yoshi je spet povzel besedo: «Nikoli ni napravil praktičnega poskusa, da bi potrdil svojo teorijo.»

«Je to mogoče, mojster?»

«Nikoli. Ko je po odporu, ki ga je sprožil njegov drzni nauk, po viharju polemik, hvalisanj, kritik in nizkotnih žalitev skupina angleških zvezdoslovcev osramotila njegovo obkrovalce in odkrila na nebu prve dokaze o pravilnosti njegovih trditve, on edini izmed privržencev nove fizike ni razglašal svojega zmaganja. Njegov genij zavrača priznanje in zaničuje eksperimentalno potrditev. Nam Japoncem je popolnoma nerazumljivo, kako more biti kdo tako docela brezbržen do splošne sodbe. In medtem ko so si njegovi učenci čedalje boljše prilagodili pripravi prizadevali proučiti nebo in zemljo, da bi resnica še svetleje zasijala in prepričala tudi one, ki ga še niso hoteli pripoznati, se on še dandanes zapira v delovno sobo s svinčnikom in kosom papirja. Zgolj s čisto teorijo skuša odkriti nove, še višje neje skrivnosti.»

učenih in mladega rodu, stremečega h kulturi in napredku. Pot do mesta je bila prava cesta zmaganosti, okrašena z zelenimi cvetnimi kitami. Na drogah ob cesti so viseli veliki napis z enačbo $E = m \cdot c^2$. Pod temi prapori so se gnetli delavci, kuliji, trgovci, ki so zaprli trgovine kakor ob velikem prazniku, kmetje, ki so prihitali iz najbolj oddaljenih pokrajin. Vsi so nestrno pričakovali vzvišenega gosta in poslušali učene ljudi, ki so razlagali magične simbole. Deklice, nališpane z najlepšimi obliji, so iztezale roke proti napisom in poskušale skupaj z odraslimi mrmljati japonski prevod enačbe. Studentje, ponosni na svoje znanje, so jo razlagali, kolikor so jo vedeli in znali, in ljudstvo je ta algebra tolikanj prevzela, da se mu je zadelo, ko da bi tudi samo prodirlo v veliko skrivnost vesolja. V njej je zasluhtilo čudežno sredstvo, ki bo moglo odpraviti trpečo človeštvo gorja.

Skrivnostni srh je zavalovil množico, ko je Einstein prispel. Glavo so mu kakor svetniški sij obrobili njegovi legendarji gosti lasje. Ko je stopal s spremstvom po cesti, so tisoči ustnen samohotno mrmljali enačbo, v katero je ljudstvo položilo vse svoje upe: $E = m \cdot c^2$. $E = m \cdot c^2$! Učenjak je zavzdihnil. Bil je skromen in tako čaščenje se mu je upiralo; stežka ga je sprejemal le zato, da ne bi užalil svojih občudovalcev. Potrdil se je celo, da je na čaščenje odgovoril s smehljajem in nato pot nadaljeval.

Nekje pa je le premagal svojo plahost, ki mu je branila zavračati časti, s katerimi so ga obsipali gostitelji. Ugodili so mu željo, ki jo je izrazil prejšnji večer, češ naj bi na izlet odšli pes, brez voza. Vendar je župan naročil za zadnji del poti sijajno rikšo. Mestni veljaki vendar niso mogli dopustiti, da bi moral gost hoditi peš do meje mesta, kjer so pripravljali uradno slavlje! Ko se je vozilo približalo, je

Drugo leto bo trideset let kar so ga frankisti ustrelili

(Federico Garcia Lorca)

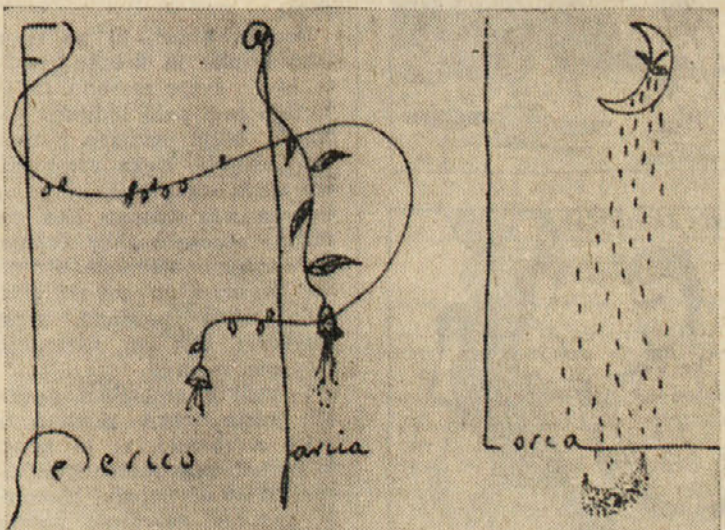

Garcia Lorca se je rodil v kraju Fuente Vaqueros pri Granadi 5. junja 1898, umrl pa je v avgustu 1936 v Viznaru kot žrtve frankističnih zločincev za časa španske državljanske vojne.

Starši so ga še kot otroka poslali v šolski zavod v Almeriji, nato pa na univerzo v Granadi, kjer je študiral filozofijo in pravo. L. 1923 je postal doktor prava. Že od mladih nog je kazal veliko nagnjenje za pesništvo in glasbo; kasneje pa tudi za slikarstvo. Prav tako je bil tudi navdušen za svoje lutkovno gledališče. V Granadi se je spoznal z Manuelom de Falla, ki je močno vplival na njegov razvoj ter ga usmeril k folkloru, katerega se močno pozna v vsem njegovem umetniškem delu. Leta 1919 se je preselil v Madrid, kjer je prebival v študentskem predelu skupaj z drugimi umetniki, ki so kmalu pršli pod njegov vpliv. V teh prvih madridskih le-

tih so nastale njegove lirčne pesmi, ki jih je izdal leta 1921 v knjigi «Libro de poemas». Te pesmi, ki so polne barvitosti in miline, so nastale pod vplivom pesnikov Laria in Jimenez. Hkrati so leta 1921 tudi igrali njegovo prvo odrsko delo «El Maleficio de la mariposa», ki je doživelo popoln uspeh. Leta 1927 je objavil v Malagi knjigo pesmi «Canciones», ki vsebuje že vse njegovo kasnejšo pesniško motiviko. V teh pesmih izraža svoja čustva na preprost in hkrati izredno pristen način, ki spominja na ljudsko pesništvo. Istega leta so igrali v Madridu njegovo prvo tragedijo «Maria Pineda». Leta 1928 je izšel njegov «Roman-

zero gitanov», ki so ga potem mnogokrat ponatisnili in ki je doživel izreden uspeh. Leta 1929 je odpotoval v New York, od koder se je vrnil leto kasneje, potem ko se je spotoma ustavil na Kubi. V obeh državah se je močno zanimal za črnsko glasbo in ples. Leta 1930 je objavil igro «La zapatera prodigiosa», ki so jo uprizorili še ista leto. Leta 1931 pa je objavil pesnitev «Poesma del cante jondo». Leta 1932 so mu poverili vodstvo potujočega ljudskega gledališča, ki ga je imenoval «La Barraca». Z njim je hotel prikazati ljudstvu v najbolj zakonitih vaseh velike španske klasične. Tedaj je dosegla njegova gledališka ustvarjalnost vi-

Tu in zgoraj desno: dve risbi izmed mnogih, ki jih je napravil Garcia Lorca

ŽALOSTNA USODA NEKATERIH LEPOPNIH KRALJIC

Za srečo ni potrebna zgolj telesna lepota

Nesrečna Marcella Mariani

V zadnjih tridesetih letih je bilo po vsem svetu izvoljenih kakih 80 lepotic kraljic. Hrup, ki so ga ob vsaki taki izvolitvi zagnali po časopisih, po radiu in po televiziji, bi bil komajda omejevalen, ako se ne bi človeku pri tem nehoti vsiljevalo vprašanje, kakšno usodo so pravzaprav doživle vse te »najlepše med lepoticami«. In ko nekoliko natančneje zasledujemo življenjsko pot nekaterih deklet, katerim je posebna komisija zaradi njih lepote dodelila največje priznanje in naslov »miss«, presenečeni ugotovimo, da tem nekdanjim lepoticam kraljicam sreča nikakor ni bila naklonjena.

Yvonne Blanc je bila pred nekaj leti izvoljena za »miss Francije«. Bila je zares lepa. A poleg tega je hotela postati tudi pevka. Toda za to ni imela daru. Zato ni imela na tem področju uspeha. Kaj bi se čutili, da je imela zaradi svoje nevsakdanje lepote vse polno občudovalcev, ki so jo venomer obdajali. A Yvonne je postala sprito tega nemalo ponosna in prevzetna. Lahkomiselno se je igrala z vsemi moškimi, ki so se ji dobrihali in si želeli pridobiti njeno naklonjenost. Toda med njimi pa vendarle niso bili prav vsi lahkoživci. Takim, ki so gojili do nje resna čustva, razumljivo, ni bilo všeč njeno »preširoko srce«. Enega med njimi pa je njeno obnašanje tako hudo prizadelo, da se je nad njo maščeval. Počakal jo je blizu njenega doma in ji vrge v obraz vitriol. Kljub temu, da so ji zdravniki poskušali s številnimi operacijami vrniti njeno prejšnjo zunanost, se jim to ni posrečilo. Yvonne je ostala za vedno iznakažena. Sedaj je Yvonne Blanc zaposlena v neki tovarni z radijskimi aparati, a pohabljeni del njene obraza pokriva črna obveza.

Miss Italija je pred štirimi

«Miss Francije» je neuslišani ljubimec vrge v obraz vitriol - Antoinetta Bigard, tudi Francozinja, je skočila skozi okno, ker je zaman čakala na vlogo v filmu - Lilian Merrick je končala svojo kariero v zaporu Betty Bjurström, miss Švedske je ljubosumni mož pohabil - Bile so pa tudi kraljice, ki so imele srečo ter dosegle slavo na filmskem področju

družba in jo povabila na poskusno snemanje v Bruselj. Marcella je oborožena z ugodno prilagoditvijo. Saj se ji je ponudila sreča, o kateri je pravzaprav vedno sanjala. Nemudoma je sedla v prvo potniško letalo, ki je bilo namenjeno v belgijsko prestolnico. Toda tja ni prispela nikoli. Letalo je nad Alpami strmoglavilo, in vsi, ki so bili v njem so zgoreli.

Antoinetta Bigard, prelesta francoska manekenka, je postala najprej miss Francije, nato miss sveta. Prejela je številne darove, a višek je bilo krožno potovanje po Ameriki, ki je bil pravzaprav zmagovalni. Razumljivo, da je prejela od vseh strani tudi ženitne ponudbe. Vendar pa je lepa Antoinetta vse gladko odklonila.

Njena največja želja je bila, da bi postala filmska igralka. Po tem je hrepenela, to je bil nje življenjski smoter. In res so v Hollywoodu napravili z njo nekaj poskusnih scen, in celo podpisali pogodbo. Čakala je cele tri mesece, da bi ji dali primerno vlogo. Nazadnje pa se je naveličala in je odpotovala. Poskušala je svojo srečo tudi v Rimu. Prav tedaj je smatral tam De Sica film »Ljubezni, kruh in ljubosumnost«. Z Antoinetto je tudi napravil nekaj poskusnih posnetkov. Nato ji je obljubil, da ji bo dal v svojem naslednjem filmu neko vlogo. Miss svet je več mesecev potrpežljivo čakala na ta veliki dan. Toda potem je zvedela, da je De Sica medtem že dodelil tisto vlogo neki drugi mladi igralki. Spoznala je, da so s tem šli vsi njeni upi na slavo in filmsko kariero po vodi. V obupu je odprla okno svoje hotelske sobe in se vrгла s petega nadstropja na ulico. Bila je na mestu mrtva.

Se druga »miss svet« - Lilian Merrick - se je v življenju izgubila. Po velikem hru-pu ob izvolitvi za miss sveta, kar ji je prineslo dva cadillaca in dragoceno krzno, je med številnimi ženitnimi ponudbami sprejela ono zelo bogatega posestnika s Floride. Tri leta kasneje je nje mož zaradi nesrečnih borznih spekulacij izgubil vse premoženje. Takoj zatem se je Lilian od njega ločila. Odpotovala je v Pariz, kjer je nastopala kot plesalka v znani reviji »Folies Bergères«. Toda dolgo ni ostala v tej prvotni reviji. Kaj nagle je padla vedno nižje in nižje. Kmalu se je morala zadovoljiti s tem, da je nastopala kot plesalka in strip-teas v nekem drugorazrednem lokalu na Montmatru. Ko pa se je poskušovala pri nekaj avtomobilski nesreči ni mogla nič več nastopati. Nekaj časa se je preživljala s tem, da je prodajala po ulicah razglednice in podobne drobnarije. Potem so jo obsodili zaradi kraje na večletni zapor. Sled za njo je sedaj docela izginila...

Betty Bjurström je postala najprej »miss Švedske«, pozneje pa »miss Evrope«. Nazadnje pa se je izkazalo, da njena izvolitev ni bila pravilna, ker je navedla napačne rojstne podatke. Bila je še premajhna. Ker je pridobila oba naslova s sleparijo, so ji oba odvzeli. Kljub temu pa je zaslovela. Ali pa morda prav zaradi tega. In tako se je poročila z italijanskim bogatašem Renato Senisejem. Njun zakon

bi prav lahko bil eden najsrečnejših, ako ne bi bil Renato naravnost ljubosumen na svojo mlado in lepo ženo. Brž ko je lepa Betty lebežno pogledala kakega moškega, ji je napravil strahovite scene. In tako je bilo njuno življenje pravi pekel. Ko sta nekoč potovala v Pariz, je zopet izbruhnila Renatova ljubosumnost. Toda tedaj ni ostalo zgolj pri prepiru. Ljubosumni mož je potegnil samokres in trikrat ustrelil nesrečno mlado ženo. Ni je sicer ubil, vendar pa je ostala Betty za vse življenje pohabljena.

«Miss Skotske», June Gilbert, se je zaljubila v nekega nemškega mornariškega častnika, za katerega se je pozneje izkazalo, da je bil vohun, in so ga seveda zaprli.

«Miss Romunije», Tita Gitecu, je sanjala o tem, da bi postala druga Greta Garbo. Odpotovala je v Hollywood. Tam

pa ni imela sreče. Ko ni mogla, kljub nenavadni vztrajnosti in velikemu prizadevanju doseči, da bi ji dali kako vlogo, si je vzela življenje. «Moj Bog, kako vse drugače sem si predstavljala življenje...» je napisala na listek »miss Anglije«, Peggy Davies, ki je končala tako, da je svoj avto z največjo hitrostjo poglajala naravnost v prepad. Po vsem tem bi menil človek, da ni nobena »miss« imela sreče. No, nekatere pač. Gina Lollobrigida, na primer. In Silvana Mangano, Anita Ekberg, Sophia Loren, pa begum, žena umrlega Aga Khana, ki je bila prej manekenka, potem pa izbrana za najlepšo med najlepšimi na svetu. A za večino od njih pa je bila krona lepotic kraljice težko breme, ki jih je strlo. Za srečo ni nujno potrebna lepota...

S. A.

Tokyo by night

V Tokiu, z desetin milijoni prebivalci, največje mesto na Japonskem in na Daljnem vzhodu, je nočno življenje zelo pestro in razno. Ponoči se izteka v lokale in nočne bare na Ulici Ginzi, približno polovica bogastva, ki ga mesto proizvede tekom dneva. Na sliki plesalka gledališča »Nichigekai«, kjer se vsak večer vrstijo drzni plesi in streap-teasi, katerim še Pariz ni kos.

Pijanost in uživanje mamil je razširjeno tudi v živalskem svetu

V neki vasi v Nemčiji je alkoholiziran konj vdrl v klet in se do neza-vesti napil vina - Na Daljnem vzhodu opice in mačke z naslodo vdihavajo opijev dim - Nežni in živobarvni metulji s slastjo pijejo rum - «Razvajene» ovce morajo pastirji v Avstraliji zapirati v posebne staje

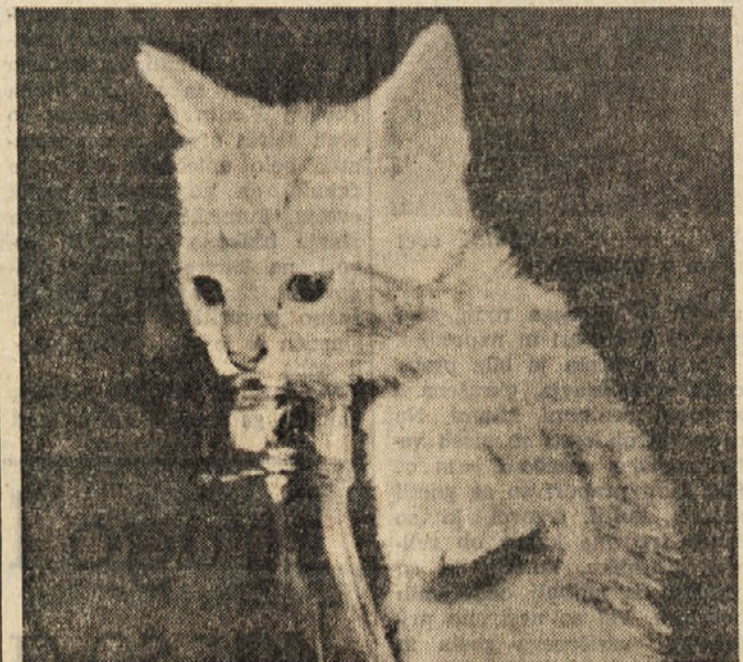
Vsem je dobro znano, da je človek razvajan. Ljudje zelo radi pijejo alkoholne pijače, kadijo in nekateri celo uživajo v mamili. Že pred leti pa so strokovnjaki ugotovili, da je pijanost in uživanje mamil razširjeno tudi v živalskem svetu. Zdi se kar čudno, vendar je domnevo potrdil konj, katere-mu je lastnik po zelo utrudljivem delu dajal v vodi razredčeno vino, ali pa v vinu pomočen oves. Konj se je pijači privadil in čez nekaj časa je postal alkoholiziran. Ne-koč, ko je žival šla mimo vin-ske kleti, se je osvobodila iz ojnice in vdrla v klet. Konj je v svoji neutrušeni strasti po vi-nu razbil ogromno število ste-kljenic in začel piti opojno pi-jačo, dokler se ni popolnoma pijan zgrudil na tla. To se je nedavno pripetilo v neki vasi v Nemčiji. Vendar ta primer ni tako čuden, saj naši živinorej-ci tu pa tam dajo svojim ži-valim majhne količine vina razredčenega v vodi.

Isto se dogaja tudi v Avstra-liji, kjer ovce uživajo indigo-vo rastlino. Tiste ovce, ki so enkrat zaužile indigovo rast-

lino zavračajo potem vsakrš-no drugo hrano in bi uživale samo omenjeno rastlino. Rej-ci ovac in pastirji so zato primorani, da »razvajene»

drobnico pozaprejo v posebne staje, da se razveda ne razši-ri na ostale živali v čredi. Znan biolog Lewin je pri-laboratorijskih poskusih ne-koč »poskusil« vbrizgati go-lo-bom majhne doze mamil, da bi opazoval kako deluje strup na ptice. Ko je globom vbrizgal opiji, se ni ničesar zgodilo, živali pa so se hitro privadile morfiju, ki je pri-njih deloval tako kot pri člo-veku.

Pri vsem tem pa se ne sme-mo čuditi, če so take razveda razširjene med živalmi, ker smo večkrat opazili, da so se tudi domače živali privadile opojnim pijačam. Bili so pri-meri, ko mačke niso hotele uživati mleka, če ni bilo v njem nekaj kapljic žganja. Ži-val pa, ki se najprej privadi človeških razvad, je vsekakor opica, ki človeka oponaša v vseh kretnjah, seveda tudi v tistih, ko človek dvigne kozar-ec k ustnicam. Ni torej ču-dno, če je večina udomačenih opic razvajena. Ne samo da rade pijejo, ampak segajo tu-di po cigareti in celo cigari-

Najbolje je kar iz steklenice

HOROSKOP

Veljaven od 15. do 21. avgusta

Horoscope section with zodiac signs and their descriptions.

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Izkoristite vsak dan, kot bi bil najvažnejši dan vašega življenja. Zeli boste primerne uspehe. Ne dopustite, da bi vam bližnji kratili dragoceni čas. Glede svojega dela ne boste imeli velikih težav.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Poskusite poravnati svoje dolgeve. Otržite se nesmiselnih obveznosti, kajti kmalu boste morali izpolniti nove naloge, katerim boste morali posvetiti vso pozornost. Imeli boste srečno roko pri nakupih.

DVOJKA (od 21.5. do 20.6.) Imeli ste težave, toda kmalu jih boste premostili, ker so bližnji pripravljeni na odpuščanje. Dostil pa je odvisno od vaše dobre volje in obzirnosti. V službi sproti opravite svoje delo, da se ne bo nakopilo.

RAK (od 21.6. do 22.7.) V zasebnih odnosih pokažite razumevanje, v službenih pa skrb, da ohranite dobre odnose s tovariši. V družbi pokažite, da ste življenjsko izkušeni, s tem boste samo pridobili, tudi v ljubozni. Imeli boste zveze s tujino.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Spet vas veselijo naloge, ki ste jih že pričeto delo. V tem tednu se boste srečali z več vplivnimi osebami in boste utrdili svoj poklicni položaj. Morate boste imeli skrbni v zvezi z družino.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Pripravi-te se na novo že pričeto delo. V tem tednu se boste srečali z več vplivnimi osebami in boste utrdili svoj poklicni položaj. Morate boste imeli skrbni v zvezi z družino.

SKORPIJON (od 24.10. do 21.11.) Bo-dite zelo previdni, še posebno kar se de-narnja tiče. Ne pusti-te, da bi vas tova-riši in znanci spravili iz rav-novesja. Dobro premislite pre-den se lotite nove naloge. Lju-bosumnost kvari intimno življe-nje z drago osebo.

STRELEC (od 22.11. do 21.12.) Bilo bi napačno opustiti vse, kar ste pred nedavnim začeli, čeprav trenutno ni izgleda, da boste nalogo uspešno izvršili. Če boste bistri, boste imeli samo korist. Primerno bi bilo, da obiščete prijatelje.

KOZOROG (od 22.12. do 20.1.) To, kar boste na lahko pridobili, ne bo dosti vredno, zato se ne splača, da bi se ve-liko trudili. Sprejmite vabilo na obiske, pomagalo vam bo, da se boste sprostili. Trudili se boste v vseh pogledih, vendar vas bo to notranje obogatilo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) V zaseb-nih odnosih ne puščajte stare za-puti za nove, ker se bo-ste v bodoče lahko kesali. Samo vaše notranje ne-zadovoljstvo in razdvojenost vas silijo k temu. Bolje je, da se umirite in sprostite ter tehtno premislite, kaj hočete narediti.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) S silo ne bo-ste ničesar dosegli. Raje ravnajte zelo previdno doma in v službi. Imeli boste opravka z zelo zahtevnimi sode-lavci. Imate pa lepo priložnost, da izkoristite priliko in se od-pravite na lepo potovanje.

ARGONAVTI

Comic strip titled 'ARGONAVTI' with multiple panels showing characters and dialogue.

PRIHAJAMO V MIRU! ZAKAJ STRELJATE NA NAS?

ZATO, KER STE MOŠKI, NE SMO STOPILI NA NAŠ OTOK, TAKO SMO SKLENILE!

KRALJICA, ME SMO ZA IZJEMO!

POVELJNIK LADJE: NAJ PRIDE!

„BREZ MOŽ, KRALJICA, BO IZUMRLO ŽIVLJENJE NA NAŠEM LEPEM OTOKU.“

JAZ SEM JAZON, SIN EZONA, PRIGNAL NAS JE VIHAR, PRELEPA KRALJICA, ZATO NAM...

NE ODRECI ZATOČISKA!

S KREPKIMI ZAMAHI JE JAZON SPLAVLJAL K BREGU.

SAŠA DOBULA

"DARWIL"

najnovejši izum moderne tehnike

SUPERAUTOMATIC s 57 rubini iz
z 88 rubini

«Luis D'Or»
najljepša ura na svetu

Generalno zastopstvo «LA CLESSIDRA»
Prst - Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I nadstropje

Import - Export

Prodaja na veliko in drobno

Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!

Izredni popusti - Garancije

NAJTRPEŽNEJŠA

NAJELEGANTNEJŠA

NAJCENEJŠA

ŠVICARSKA SUPERMARKA

NOVA TRGOVSKA HIŠA VELEBLAGOVNICE

nama

v LJUBLJANI, na Titovi cesti (nasproti pošte)

Šest prodajnih etaž
10.000 artiklov za dom - družino - gospodinjstvo - šport - letovanje itd.

V II. nadstropju velika izbira
USNJE KONEKCIJE: plašči - kostumi - suknjiči - jo-pice itd.

V pritličju
USNJE GALANTERIJE: torbice - kovički - potovalke - denarnice - rokavice - pasovi itd.

Obiščite tudi naš poslovalnici
TROMOSTOVJE - Wolfova ulica št. 6
ELITA - Čopova ulica št. 7

20% popusta pri nakupu s tujo valuto

MEBLO

trgovina s pohištvom
na drobno

NOVA GORICA - KIDRIČEVA ULICA 18

PROIZVAJAMO VSE VRSTE POHISTVA ZA IZVOZ V
NEMČIJO, FRANCIO, ITALIJO IN DRUGE DRŽAVE.

NUDIMO: spalne sobe, dnevne sobe, omare za garderobo
divane, naslanjače in znane žimnice na vzmeti
»JUGI« več tipov.

IZKORISTITE 20% POPUST PRI VSAKEM NAKUPU V
TUJI VALUTI - PREVOZNI IN CARINSKI STROŠKI
SO V BREME KUPCA PO PREDPISIH NJEGOVE DR-
ŽAVE - SPEDIJSKE OPERACIJE IZVRŠIMO SAMI
- KUPČEN IZ OBMEJNEGA PASU JAMČIMO DO
STAVO NA DOM IN MONTAŽO.

Ob nakupu pri nas boste prihranili, ker so naše cene ZNATNO
NIZJE KOT INOZEMSKE.

«UNIVERSALTECNICA»

RADIO - TELEVIZORI - AVTOMATSKI IN SUPERAUTOMATSKI
POMATSKI PRALNI STROJI - HLADILNIKI - ELEK-
TROGOSPODINJSKI PREDMETI CANDY - REX - CGE

Izredne cene za izvoz - Dostavljamo na dom
brez posebnih stroškov v vse predele v Jugoslaviji

UNIVERSALTECNICA Trieste - Trst
Corso Garibaldi št. 4, tel. 41243 in Trg Goldoni št. 1

Hotel «TRIGLAV»

KOPER - TELEFON št. 16

Prvorazredna restavracija,
udobne sobe, terasa, zimski
vrt, nočni bar s programom.

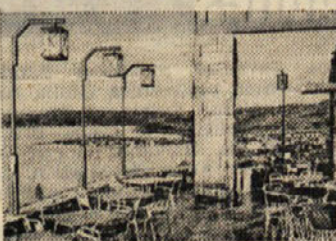
Priporočamo svoje obrate «GIU-
STERNO» z olimpijskim baze-
nom ter restavracijo «RIZANA»
s specialitetami, postvrti in
rečnimi raki.

Ovsičite slovit
RESTAVRACIJO

BELVEDERE

nad IZOLO

MEDNARODNA IN DOMAČA
KUHNJA IN IZBRANE PIJA-
CE - DNEVNO ZABAVNA IN
PLESNA GLASBA

POSTOJNSKO JAMO

Oglejte si najlepše podzemsko čudo na svetu

«POSTOJNSKO JAMO»

OBISKI VSAK DAN OB 8,30, 10,30, 13,30, 16. in 18. uri.
Izredni obiski po dogovoru z upravo.
Obiščite tudi SKOČJANSKE JAME PRI DIVACI
Obiski ob 10. in 15. uri vsak dan.

PARK HOTEL

BLED

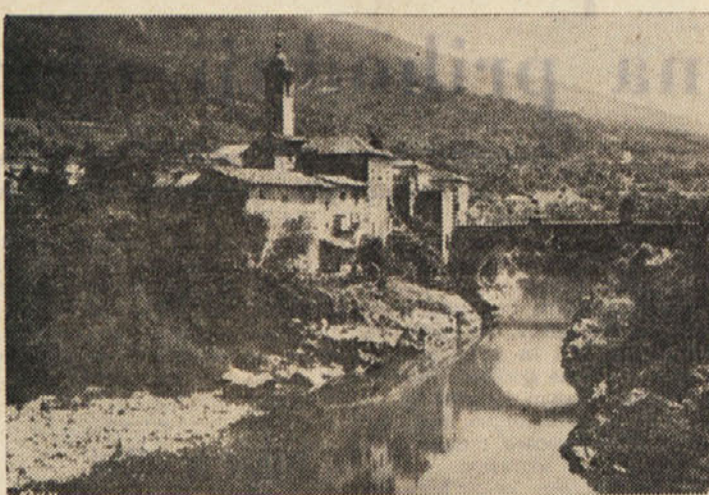
TELEFONI 284 - 338

200 LEŽIŠČ • RESTAVRACIJA
KAVARNA • NOČNI BAR
HOTEL ODPRT CELO LETO

V sestavi PARK HOTELA je tudi SPORTEL NA PO-
KLJUKI in IZLETNIŠKI DOM V RIBNEM.

VSI OBRATI POSLUJEJO CELOLETNO

RESTAVRACIJA S PRENOČIŠČI «SOČA» KANAL - TEL. 8

«GORIŠKA S SVOJIMI LEHOTAMI VAS VABI»

NOVA GORICA - Tel. 2104
opravlja kvalitetne, hitre in
varne prevoze potnikov in to-
vora doma in v inozemstvu.

TURISTIČNI URADI V: Novi
Gorici, Tolmini, Bovecu, Aj-
dovščini, Postojni in Sežani
vam nudijo vse potrebne in-
formacije in vam hitro in so-
lido organizirajo izlete po Ju-
goslaviji in inozemstvu ter nu-
dijo vse ostale turistične usluge.

Hotel JELOVICA - Bled

«A» KAT.

NOVOGRAJENI HOTEL Z VSEM SODOBNIM KONFORTOM
MEDNARODNA KUHNJA IN DOMAČE SPECIALITETE

«Hotel Mantova» Vrhnik in restavracija Močilnik

Vas lepo in poceni postrežeta

ALP HOTEL HOTEL KANIN HOTEL GOLOBAR

nudijo vse
hotelske usluge.
Priznana domača
in inozemska kuhinja.
Telef. 21 in 51

Priporočamo tudi obisk hotela
«Planinski oreli» v Trenti in gostilne v Soči in Logu pod Mangrtom

Restavracija «ŠEMPETER»

Sempeter pri Novi Gorici tel. 21458

Vedno dobro pripravljene domače jedi in druge specialitete,
pristna vina in druge pijače.
V moderno preurejeni restavraciji vam bo prijetno.
Vsako nedeljo ples!

TURISTI IZKORISTITE NOVO MOZNOST POTOVANJA
SKOZI PREDOR PODBRDO - BOHINJSKA
BISTRICA - BOHINJ
Dnevno prevoz avtomobilov in avtobusov IZ PODBRDA ob:
4,20 - 8,50 - 12,28 - 16,11 - 20,38

IZ BOHINJSKE BISTRICE ob:
7,05 - 9,10 - 11,51 - 15,07 - 19,05 - 23,11
PRIJAVA VOZIL NAJMANJ 2 URI PRED OD-
HODOM VLAKOV OSEBNO ALI TELEFONSKO
Postaja Bohinjska Bistrica tel. 76122
Postaja Podbrdo tel. 9

TURISTI, IZLETNIKI, OBIŠČITE GORNE POSOČJE!

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

ZDRAVI BOLEZNI PREBAVIL ŽE PREKO 300 LET.
Vse informacije v zvezi z zdravljenjem dobite v
zdraviliščnem gostinskem podjetju. Zdravilišču ali pri
Turističnem društvu Rogaska Slatina.

PARK HOTEL GORICA

NOVA GORICA - TELEFON 21442, 21462

svojimi obrati restavracijo
kavarno - Prvorazredna kuhinja
Ples vsak večer razen ponedeljka

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovornimi-potniškimi
ladjami:
redno linijo okoli sveta - redno
linijo z Južno Ameriko - redno li-
nijo z zahodno Afriko ter nudi
prevoze po vsem svetu z moder-
nimi transportnimi ladjami od
8.000 do 18.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na
upravo podjetja:
«SPLOŠNA PLOVBA», Piran, Zu-
pančeva ul. 24 in na naše agente
po vsem svetu.
Telef.: 035-22, 035-23
Telegrami: Plovba Piran
Telefoni: 73-470 do 73-477

BLED vabi

Hoteli ob jezeru, obnovljeni
blejski grad z restavracijo,
festivali, dneva glasbe in
ples, pravljicne izletni-
ške točke in druga razvedrila ter dolnarjenje po jezeru

GOSTINSKO
PODJETJE «SIDRO»
priporoča ODLIČNE SPECIALI-
TETE IN IZBRANE PIJAČE V
VSEH SVOJIH OBRATIH.

Piran, tel. 73-313

Nočni bar «TRI PAPIGE» v Piranu
z mednarodnim artističnim progra-
mom. Odprti je vsak dan razen srede.

HOTEL GALEB
RESTAVRACIJA «RIBA»
KAVARNA «LOŽA»
RESTAVRACIJA «TAVERNA»

tel. 21605

> 21182

> 21198

> 21322

Priporočajo svoje gostinske usluge - Cene zmerne

K
O
P
E
R

ILJA ERENBURG

Odjuga

(roman)

21.

Zaradi takih ljudi ljudje točijo solze, toda kaj je to njim...
Nenavadna stvar, pred kratkim sem videl Leno, prav takrat,
ko je prišel odgovor za Kostjo, toda takrat mi ni ničesar
povedala... Kako vesel sem zaradi nje, tega si sploh ne moreš
predstavljati!

Volodja je šel k Sonji in jo vprašal:
«Ali poznas Zuravljovo ženo?»
«Ne. To je, nekajkrat je prišla k očetu, toda z njo ni
sem govorila. Ali jo ti poznas?»
«Malo. Saj sem vendar delal portret Zuravljeva. Koliko
takih sem videl v Moskvi... Smešno je, kako oče vse idealizira.
Seveda, spominja se še deklet, ki so šle med ljudstvo ali v
revolucijo, z eno besedo, na katorgo. Zdad pa se možijo s
filmski režiserji in generali. Ali pa kot ona - z direktor-
jem tovarne... Oče je ponosen, da je zapustila moža.»
«Kje pa si vse to pobral?»
«Dejstvo. Najnovejša mestna senzacija. Zares, drug dru-
gega sta vredna. Se mar ne strinjaš?»
«Povedala sem ti že, da je ne poznam. Prav tako malo

poznam Zuravljeva, razne stvari pripovedujejo o njem. Sav-
čenko je na primer mnenja, da je popolnoma brez iniciative.
V vsakem primeru pa zaupam očetu.»

«To pomeni, da si zadovoljna?»
«No, zakaj pa tako tiščiš? Pravim ti, da je ne poznam.
Če pa pripoveduje oče o njej vse lepo, je to zame prav tako
važno. Naspotjem samo v toliko, v kolikor se bosta ločila.
Razgovori, obvestila v časnikih, sodišče... V starih časih je bilo
to zares naravno, zdaj pa je to malce sramotno. Saj se ven-
dar ne ženijo z otroki, lahko izbereš, premišliš...»

Volodja se je zakrohotal.
«Napraviti analize in poklicati izvedence.»
«Prav nič ni smešnega v tem. Kako pa je z očetom?»
«Po mojem mu je bolje. Ko sem mu povedal o Zuravljevu,
je skoraj skočil...»

«In to je tudi slabo. Sam sebe ubija. Baje je tri dni zapo-
red hodil peš na Leninsko ulico, tam so se namreč zbirali
nekakšni prvošolčki in pogovarjali se je z njimi. Saj to je
obupno! Zde sama sem prej govorila materi, da ga drži pokonci
samo njegova energija, toda sedaj vidim, da ima mama prav.
Treba ga je prepričati, da tako ne bo šlo naprej...»

Volodja se je prenehal smejati.
«Ne strinjam se. Oče je poseben človek. In drugič, to je
povsem druga generacija. Če zdaj kogarkoli predelajo in ga
potem pogledaš - ima že infarkt. Starci pa so povsem iz
drugačnega lesa. Pogosto se sprašujem: odkod v njih tolikšna
sila? Razumem, to je strašno za očeta. Smejem se in sme-
jem, ti pa misliš, da meni ni nič hudo? Toda, nič se ne da
storiti - po svoje je živel in po svoje bo umrl...»

Volodja je odšel v mesto, Nadežda Jegorovna pa je za-
dremala (vso prejšnjo noč ni spala, ker je bila v strahu za
moža). Sonja je pogledala v sobo: oče je bral. Sklenila je, da
se bo z njim pogovorila.

Za ta razgovor se je že dolgo pripravljala, ker je bila mnenja,

da mati ne more prepričati očeta; samo en razlog namreč ima
in ta je njegovo zdravje, on pa samo molči pa z molkom od-
govarja, toda uro nato pa se odpravi k svojim varovancem.
Z očeteve strani je to otroško. Svoje poslednje moči cepi
na deseterotni otrok. Dvakrat so ga že prosili, da naj bi
napisal daljšo razpravo o svojih pedagoških izkušnjah. To bi
lahko napravil leže in če bi mu bilo težko pisati, pa naj bi
zidikal menil. Zares, to je mnogo važnejše kakor pa vla-
diti se na Leninsko ulico in tam besedovati z mladježi.

Vse to je Sonja povedala očetu medtem, ko je od časa
do časa izgubila glas zaradi razburjenja.

Andrej Ivanovič jo je z zanimanjem poslušal. Bil je tre-
nutek, ko se je Sonji zdelo, da se strinja z njo. Toda med
vsem njenim pripovedovanjem pa so se mu uprle Sonjine
besede in le s težavo se je silil, da jo je poslušal.

Kako tuja je včasih! Tako Černišev, kot Sanikov in Sav-
čenko, vsi me razumejo. To pomeni, da ni bistvo v letih.
Nadja mi prav tako pripoveduje, naj ne vstajam, naj poslušam
zdravnike, toda Nadja mi nikdar ne pravi čes, da je neumno
hoditi k mojemu deklu, ona ve, da je to potrebno, saj sva
vendar skupaj pričela življenje in ga skupaj tudi preživela.
Nima razlogov proti temu, samo boji se zame. In tudi meni
je hudo, če bo ostala sama. Sonja pa se zdi moje ravnanje
otroško, saj je sama tudi rekla tako, otročarija, in govori z
menoj, kakor da je starejša od mene, Ne razumem...

«Ne razumem te, Sonja,» je končno dejal Puhov. «Praviš,
da je eno važnejše od drugega. Odkod tebi takšna tehtnost,
da bi mogla pretehtati? Morda bom tudi napisal razpravo,
pogosto razmišljam o tem, kakor sem se pač namenil. Ali
naj mar to pomeni, da moram zavreči svoje malčke? Razumi
vendar, očetov nimajo, Černišev pa pravzaprav tudi matere
ne. Zdad ti stojiš trdo na nogah, toda samo spomni se, kako
si prišel k meni po nasvet... Saj so to vendar živi ljudje

in jutri bodo gradili naprej to, kar smo mi pričeli. Ti pa mi
predlagas, naj bi jih pustil v nemar...»

«Ne odrekam ti tega, ne odrekam, da bi to ne bil res
problem. Toda kaj boš zmogel napraviti sam? Takšna vpra-
šanja se morajo reševati v državnem merilu. Drugače je uspeh
zanikarn. Danes pomagaj z nasvetom Černiševu, jutri pa ne
najdeš priložnosti in padel bo pod vpliv katerega ničvednega.
O razpravi sem ti govorila samo zato, ker je zares važna.
Ti si mi na primer že govoril, da imaš dokaj razlogov proti
deljenemu pouku. O tem sem že brala v «Literaturki», kjer
pravkar vodijo diskusijo o tem. Če si boš dal duška, bi to
utegnilo dati realne rezultate in to ne za deset uencev,
temveč za desetine milijonov. Ti pa trošiš svoje poslednje
moči zato, da bi pregovoril Serjožino mater ali pa se pogo-
voril z Mišo o fiziki. V resnici je to brez smisla...»

«Ne, Sonja, to ima smisel - družbo tvorijo živi ljudje,
z aritmetiko ne boš ničesar rešila. Vse premalo je obdelati
razumne mere, treba jih je znati tudi izpolniti, zato pa je
odgovoren sleherni človek. Ni treba speljati vse na en sam
stavek: rečeno - storjeno. Od tega, kako boš živel, delal, in
kakšni bodo tvoji odnosi do ljudi, od tega je odvisna bodo-
nost celotne skupnosti. Zakaj mi praviš z ironijo: Kaj lahko
stori en sam človek? Ne razumem. Ze zdavnaj, šest let pred
revolucijo, sem hodil k k enemu znanemu študentu, pri njem
smo se zbirali v krožek in prebrali Lenina in Plehanova.
To sem povedal očetu, moj oče je bil tih, skoraj plah človek
- delal je v pisarni, kjer je bil navajen večnih opominov -
pa mi je govoril: In koliko vas je? Osem ljudi? Norosti! Kaj
boste zmogli storiti. Toda to je bil starček in lahko mu
oprostiš. Pa tudi drugi časi ne so bili. Ti si pa mlada, komso-
molka si in biti moraš držna, ne se pa otepati slehene stvari.
Saj vendar vem, da je v tebi goreče srce, toda čemu si
nanj navedljes oklep?»

(Se nadaljuje)